

Aktualizovaná prognóza na roky 2010 a 2011 (05/2010)

Ing. Vladimír Baláž, PhD., DrSc.

Vývoj na Slovensku

Rast HDP

Slovenská ekonomika sa začína zotavovať po kríze. **Prognóza Európskej komisie jej predpokladá rast 2,7% v roku 2010 a 3,6% v roku 2011.** Hoci je to vítaná zmena po poklese v roku 2009 treba vidieť, že očakávané tempá rastu budú len zhruba polovičné oproti rokom pred krízou.

Zahraničný obchod

Ako aj v minulých rokoch, hlavným faktorom rastu majú byť exporty. Očakáva sa, že sa zvýšia o 5,7% v roku 2010 a 5,9% v roku 2011. Vývoj v zahraničnom obchode však bude ovplyvňovaný aj vývojom kurzu Eura voči menám okolitých štátov (Česko, Maďarsko a Poľsko), ktoré sú pre slovenských vývozcov veľkými konkurentmi.

Bežný účet platobnej bilancie

Bilancia bežného účtu platobnej bilancie sa odhaduje na -4,5% HDP v roku 2010 a -4,1% v roku 2011. Pre Slovensko je dôležité, aby sa časom dostala bilancia pod -3,0% HDP, lebo každá záporná bilancia znamená rast zahraničného zadĺženia. V období pred krízou Slovensko prosperovalo vďaka enormnému prílevu zahraničných investícií. Ten sa už nebude v takej miere opakovať. Hrubá tvorba fixného kapitálu (nové investície do budov a zariadení) by mala narásť o 3,6% a 3,9%. Podstatnú časť investícií majú predstavovať stavby diaľnic v rámci PPP projektov.

Nezamestnanosť

Sprievodným javom rastu bude úspora pracovných síl v roku 2010 (-1,9%) a len malý nárast zamestnanosti v roku 2011 (1,2%). Nominálny rast miezd tých, čo si podržia prácu, bude nižší ako nominálny rast HDP. Z toho vyplýva, že obyvateľstvo dostane z rastu relatívne menej peňazí a rast súkromnej spotreby bude v roku 2010 veľmi nízky (0,1%) a v roku 2011 ešte stále skromný (2,1%).

Nízky rast reálnych miezd a vysoká nezamestnanosť (14,1% v roku 2010 a 13,3% v roku 2011) sa odrazia v nízkom rastie spotrebiteľských cien (1,3% a 2,8%), aj keď samozrejme nemožno vylúčiť cenové šoky vyplývajúce z poklesu kurzu Eura voči doláru a rastu cien dovozov palív a surovín.

Deficit verejných financií

Kríza, ako aj nerozumná politika vlády, spôsobili obrovský výpadok príjmov v rozpočte štátu, Sociálnej poisťovne, zdravotných poisťovní a v rozpočtoch miest a obcí. Vzhľadom k týmto okolnostiam, ako aj podmienkam volebného roku, **sa v roku 2010 predpokladá vysoký deficit verejných financií, a to na úrovni až -6,0% HDP** (aj keď niektorí analytici predpokladajú deficit až -7,5% HDP). **V roku 2011 bude nutné pristúpiť k tvrdým úsporným opatreniam a deficit môže klesnúť na úroveň -5,4% HDP.**

Vývoj v Eurozóne

Rast HDP

Podľa májovej správy Európskej komisie môžeme očakávať, že najhlbšia a najdlhšia recesia v dejinách Eurozóny sa končí. **V roku 2010 by mal HDP v Eurozóne narásť o 0,9% a v roku 2011 o 1,5%.** Zotavovanie je však pomalšie ako po minulých obdobiach recesie, a to najmä v najväčšej zložke HDP, súkromnej spotrebe.

Nezamestnanosť

Nízka súkromná spotreba je postihnutá vysokou nezamestnanosťou (10,3% v roku 2010 a 10,4% v roku 2011), a preto by mala v tomto roku stagnovať a v roku 2011 narásť len o 1,1%. Predpokladá sa, že celková zamestnanosť klesne v roku 2010 o 1,0% a v roku 2011 stúpne len nepatrne o 0,1%. Koncom roka 2011 tak bude v Eurozóne nezamestnaných viac ľudí ako začiatkom roka 2011. Na raste nezamestnanosti sa veľmi pravdepodobne prejavia aj úsporné opatrenia zamerané na redukciu obrovských deficitov vo verejných financiách.

Inflácia

Pomalý rast ekonomiky, vysoká nezamestnanosť a stagnujúca súkromná spotreba neposkytujú impulzy pre rast vysoký rast cien. **Inflácia predpovedaná na rok 2010 by mala byť na úrovni 1,5% a na rok 2011 1,7%.**

Deficit verejných financií

Na rok 2010 sa prognózuje deficit vo výške -6,6% HDP a na rok 2011 -6,1% HDP. Celkový štátny dlh v Eurozóne by mal stúpnúť z hodnoty 69,3% HDP v roku 2008 na 84,7% HDP v roku 2010 a 88,5% HDP v roku 2011. Nepriaznivý vývoj sa predpokladá aj v oblasti fixných investícií, ktoré by v roku 2010 mali klesnúť o 2,6% a v roku 2011 stúpnúť o 1,8%.

Základné makroekonomické ukazovatele Slovenska (I)

Obdobie	2009 Q4	2010 Q1	3/2010	4/2010	5/2010	6/2010	2009 ^f	2010 ^e	2011 ^f
HDP (mld. EUR) bežné ceny, kvartálne)	16,522	15,072	x	x	x	x	63 331,	66,590	70,770
HDP (% rast v stálych cenách)	-2,6	+4,8	x	x	x	x	-4,7	+2,8	+3,3
Priemyselná produkcia, medziročný prírastok v %	-2,5	+13,4	17,4	24,2	27,4	24,2	-22,2	+2,0	+7,0
Stavebná produkcia, medziročný prírastok v %	-18,6	-15,2	-15,8	-6,1	-8,0	-6,6	-14,5	+7,0	+10,0
Medziročná inflácia, %	0,4	0,5	0,8	1,3	1,2	1,0	1,6	2,1	3,7
Priemerné mzdy, EUR ^b , za									
• národné hospodárstvo (kvartálne)	813	725	x	x	x	x	745	750	790
• priemysel	813	753	779	772	779	829	753	755	800
• stavebníctvo	589	524	542	600	564	576	558	570	600
Počet zamestnaných podľa VZPS, tis. (kvartálne)	2329,6	2 283,1	x	x		x	2 350	2 250	2 275
Miera nezamestnanosti podľa VZPS (kvartálne)	13,9	15,1	x	x		x	11,5	12,9	12,3
Evidovaná miera nezamestnanosti v % ^b	12,5	12,9	12,9	12,5	12,2	12,3	11,4	12,0	11,5
• počet evidovaných nezamestnaných ^b	374 268	393 814	393 737	383 148	375 161	376 769	333 890	300 000	290 000
Štátny rozpočet: ^a									
Príjmy v mil. EUR	10 541	2 511	2 511	3 224	3 958	4 877	10 541	14 342	13 020
• percento plnenia	80,4	20,0	20,0	25,7	31,6	38,9	80,4	100,0	100,0
Výdavky v mil. EUR	13 332	3 495	3 495	4 704	6 036	7 316	13 332	15 433	16 154
• percento plnenia	94,4	21,5	21,5	28,9	37,1	44,9	94,4	100,0	100,0
Saldo v mil. EUR	-2 791	-983	-983	-1 480	-2 078	-2 439	-2 791	-465	-3 133

Zdroje: Štatistický úrad SR, Národná banka Slovenska, Ministerstvo financií. Prognózy sú uvádzané podľa Výboru pre makroekonomické prognózy MFSR

Vysvetlivky: a - ku koncu obdobia; b - priemer za obdobie; e = odhad; f - prognóza. VZPS = výberové zisťovanie pracovných síl.

Prognózované a odhadované hodnoty sú vytlačené kurzívou

Základné makroekonomické ukazovatele Slovenska (II)

Obdobie	2009 Q4	2010 Q1	3/2010	4/2010	5/2010	6/2010	2009 ^f	2010 ^e	2011 ^f
Zahraničný obchod (tovary), mil. EUR :									
• vývoz	11 185	10 471	4 100	3 837	3 910	4 096	39 683	40 000	43 000
• dovoz	10 694	10 169	3 912	3 617	3 827	3 888	38 426	39 000	42 000
• saldo	491	302	189	220	83	208	1 257	1 000	1 000
Výmenný kurz USD za EUR	1,4781	1,3842	1,3569	1,3406	1,2565	1,2208	1,3933	1,20-1,50	1,20-1,50
Priemerné úrokové miery z úverov, %									
• podniky nad 5 rokov	2,90	2,89	2,89	2,92	2,94	3,04	3,37	4,0-5,0	5,0-6,0
• spotrebiteľské do 1 roka	13,75	14,28	14,10	14,02	14,04	14,07	13,59	13,0-14,0	14,0-15,0
• spotrebiteľské nad 5 rokov	9,04	8,98	9,00	9,00	9,03	9,04	8,92	8,50-9,50	9,00-10,0
Priemerné úrokové miery zo stavu vkladov, %									
• podniky – netermínované vklady	0,12	0,12	0,11	0,11	0,11	0,12	0,21	0,40-0,80	1,00-2,00
• domácnosti – netermínované vklady	0,32	0,38	0,38	0,37	0,36	0,36	0,37	0,50-0,70	1,00-1,50
• domácnosti – termínované do 1 roka	1,70	1,58	1,58	1,60	1,60	1,60	2,20	2,50-3,50	3,00-5,00
Dvojtýždňová repo sadzba ECB (NBS) v %^{b, d}	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,25	1,0	2,0
Index DJ Eurostoxx 50^b	2 872	2 847	2 890	2 937	2 642	2 642	2908	3 000	3 200
Index S&P 500^b	1 089	1 122	1 152	1 197	1 125	1083	1110	1 000	1 100

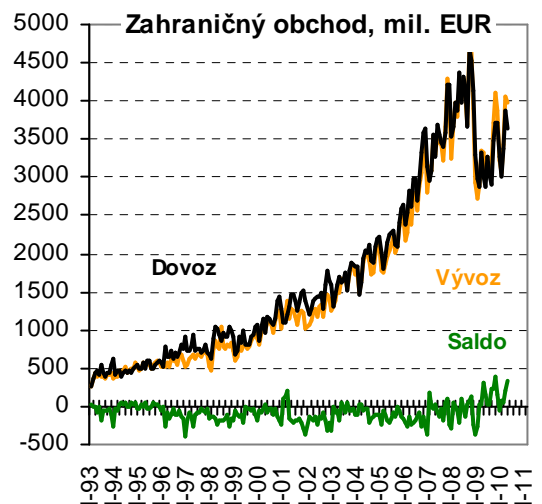
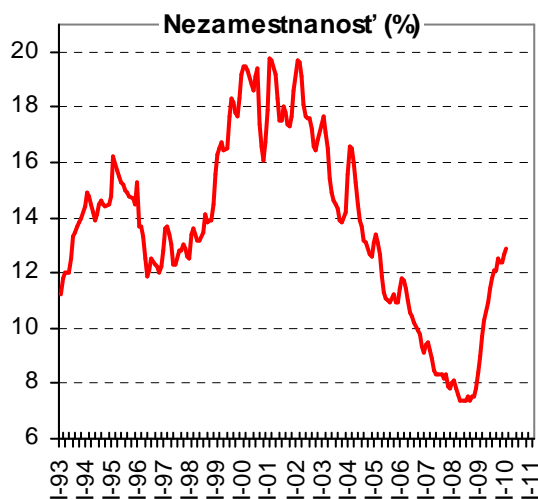
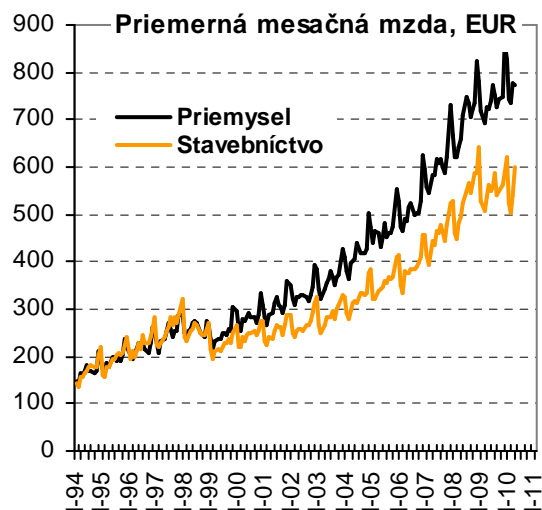
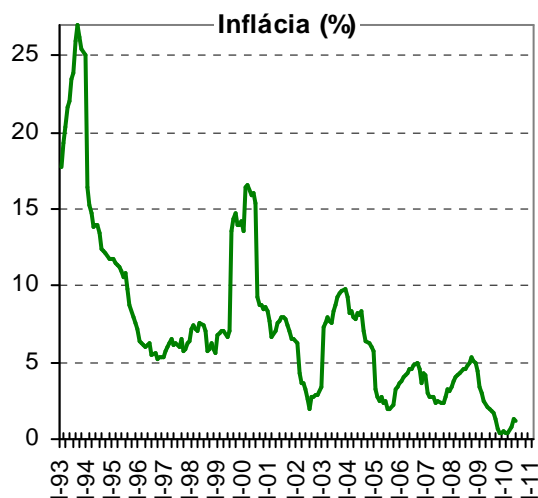
Zdroje: Štatistický úrad SR, Národná banka Slovenska, Ministerstvo financií. Prognózy sú uvádzané podľa Výboru pre makroekonomické prognózy MFSR

Vysvetlivky: a - ku koncu obdobia; b – priemer za obdobie; e = odhad; f – prognóza, g = odhad kurzu eura voči doláru

VZPS = výberové zisťovanie pracovných síl = koná sa kvartálne podľa metodiky EÚ.

Prognózované a odhadované hodnoty sú vytlačené *kurzívou*

Dlhodobý vývoj niektorých makroekonomických ukazovateľov od vzniku SR: 1993-2009 (mesačné údaje)

Vývoj úrokov, kurzov a akciových indexov od vzniku SR: 1993 (2000) –2009 (mesačné údaje)

